

**Univerzitet Crne Gore
Fakultet političkih nauka**

**STRATEGIJA RAZVOJA FAKULTETA POLITIČKIH NAUKA
2019-2024.**

Podgorica, decembar 2019.

Uvaženi članovi akademske zajednice,

pred nama je četvorogodišnji period u kojem smo u okviru Strategije razvoja Fakulteta političkih nauka predviđeli aktivnosti koje imaju za cilj dalji razvoj našeg Fakulteta, i to kako u pogledu nastavnog procesa i naučno-istraživačkog rada, tako i u pogledu daljeg razvoja međunarodne saradnje i saradnje sa ustanovama, institucijama i drugim pravnim licima u Crnoj Gori. Pretpostavka za realizaciju planiranih aktivnosti je svakako ulaganje u dalji razvoj organizacije i resurse fakulteta, zbog čega je jedan dio Strategije posvećen upravo njima.

Treba istaći da je Fakultet političkih nauka, koji kao samostalna univerzitetska jedinica postoji svega 13 godina, u prethodnom periodu u potpunosti zaokružio nastavni proces na svim studijskim programima. Strategijom su predviđene mjere koje su usklađene sa prioritetima koji su prepoznati u Strategiji razvoja Univerziteta Crne Gore i koje će omogućiti održavanje kvaliteta nastavnog i naučnog rada naših profesora i saradnika, po čemu je Fakultet političkih nauka bio prepoznat i u prethodnom periodu. Posebno ističem da će naš Fakultet nastaviti da razvija saradnju sa ustanovama, institucijama i privrednim društvima u Crnoj Gori, kako bi našim studentima omogućili sticanje i praktičnih znanja, a što je u skladu akreditovanim studijskim programima. Osim toga, nastavićemo razvijanje programa mobilnosti studenata, što je bio jedan od bitnih kvaliteta po kojima je naš fakultet prepoznat, a radićemo i na daljem širenju saradnje sa univerzitetima izvan Crne Gore.

Duboko sam uvjeren da su ciljevi i aktivnosti za njihovu realizaciju u strategiji realno postavljeni i da predstavljaju dobru osnovu za dalji razvoj Fakulteta političkih nauka!

S poštovanjem,

prof. dr Milan Marković,

dekan Fakulteta političkih nauka

1. METODOLOGIJA

Kreiranje *Strategije razvoja Fakulteta političkih nauka* (u daljem tekstu: SRFPN) za period od 2019. do 2024. godine proizilazi iz *Strategije razvoja Univerziteta Crne Gore* (u daljem tekstu: SRUCG), kojom se pretpostavlja razvoj Univerziteta Crne Gore u narednih pet godina. Ovim strateškim dokumentom želi se predestinirati razvoj cjelokupnog Univerziteta Crne Gore kroz jasno formulisane ciljeve u okviru pet oblasti, a to su:

- A. Nastavni proces;
- B. Nauka i istraživanje;
- C. Međunarodna saradnja;
- D. Univerzitet i okruženje i
- E. Organizacija i resursi.

Rad na Strategiji razvoja Fakulteta političkih nauka (SRFPN) prošao je kroz tri faze. U prvoj fazi, nastavno osoblje Fakulteta političkih nauka aktivno je participiralo u izradi krovne strategije (SRUCG). U drugoj fazi su prenešena iskustva i smjernice kolegama sa matične institucije (FPN) u cilju preciznog targetiranja razvojnih ciljeva kroz analizu postojećeg stanja. Treća faza obuhvata selekciju pristupa u izradi *Strategije razvoja Fakulteta političkih nauka* na osnovu kojih se ideja SRFPN, u mjeri realno mogućeg, usklađivala sa strukturom SRUCG.

U radu, tim se rukovodio sljedećim principima:

- **Princip usklađenosti** – kroz koji je SRUCG posmatrana kao krovna strategija kojom se treba rukovoditi i čije prioritete treba uzeti u obzir prilikom izrade SRFPN. Takođe, kao smjernica za metodološku obradu dokumenta konsultovana je i *Metodologija razvijanja politika, izrade i praćenja sprovođenja strateških dokumenata*, koju je izradio Generalni sekretarijat Vlade Crne Gore;
- **Princip odgovornosti** – kojim je pretpostavljena nadležnost za sprovođenje određenih aktivnosti;
- **Princip saradnje** – koji nas je vodio u planiranju jačanja strateške saradnje sa drugim relevantnim subjektima u društvu (organizacije javnog i privatnog sektora, organizacije civilnog društva, bilateralni sporazumi sa drugim fakultetima);
- **Princip efikasnosti i racionalnog planiranja** – poštujući ovaj princip strogo smo vodili računa o fakultetskim ljudskim, materijalnim i organizacionim resursima za sprovođenje ovog strateškog dokumenta.
- **Princip proaktivne tržišne otvorenosti** – posredstvom kojeg će FPN kroz skup mjera inicirati neposrednu participaciju na tržištu kroz plasiranje naučno istraživačkih inovacija i profilisanje karijernih pravaca za studentske populaciju.

2. STUDIJSKI PROGRAMI NA FAKULTETU POLITIČKIH NAUKA

2.1. *Politikologija – međunarodni odnosi*

Koncept ovog studijskog programa dizajniran je prema potrebama institucija u Crnoj Gori za visokoobrazovanim kadrom iz oblasti diplomatije i međunarodnih odnosa, političke analize, javne uprave i kreiranja politika. Koncept je zasnovan na uporednoj praksi fakulteta iste profilacije iz regiona i svijeta i podržan od strane nastavnog kadra matično angažovanog na renomiranim univerzitetima u regionu. Kroz ovaj program na osnovama multidisciplinarnosti znanja i vještina obrazuju se budući stručnjaci za poslove političkog odlučivanja i upravljanja, analitičari međunarodnih odnosa u službama najviših državnih organa, međunarodnih privrednih organizacija i korporacija, stručnjaci uključeni u proces pristupanja Crne Gore u EU, kao i stručnjaci za rad u različitim međunarodnim vladinim i nevladinim organizacijama. Nastavni i saradnički kadar koji dominantno oblikuje rad i praksu na ovom studijskom programu sastavljen je od naučnih radnika koji su svoja znanja sticali i na domaćim i na inostranim ustanovama visokog obrazovanja.

Istraživanja i analize koja se sprovode na ovom studijskom programu u velikoj mjeri utiču na dobrobit šire društvene zajednice (naučne zajednice, javnog i privatnog sektora, građana).

Nastavni kadar na ovom studijskom programu posjeduje znanja i vještine iz oblasti kreiranja i sprovođenja istraživanja javnog mnjenja u različitim oblastima uz višegodišnje iskustvo. To podrazumijeva dizajn istraživanja, postavljanje indikatora, uzorkovanje, prikupljanje i obradu podataka. Takođe, važan segment je i mogućnost sprovođenja obuka istraživača u društvenim naukama za potrebe komparativnih kvantitativnih mjerenja i analiza. Primjer je Evropsko društveno istraživanje za Crnu Goru čiji je nacionalni tim, koji je dizajnirao i sproveo nacionalno istraživanje, zapošljen na Fakultetu političkih nauka.

Povezivanje eksperata iz različitih oblasti koji rade u ustanovama visokog obrazovanja u Crnoj Gori sa potrebama javne uprave za ekspertizom iz konkretnih oblasti je naredni korak ka uspostavljanju modela planiranja politika zasnovanog na konkretnim podacima i pokazateljima. Ekspertiza nastavnog i saradničkog kadra sa ovog studijskog programa raspolaže iskustvom u uspostavljanju modela za dizajn i implementaciju sistema strateškog planiranja u različitim oblastima, za dizajn platformi za povezivanje postojeće ekspertize sa potrebama formulisanja konkretnih politika u javnom i privatnom sektoru kroz konsultantska angažovanja, obuke državnih službenika i predstavnika civilnog društva.

Proces pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji ulazi u sve kompleksniju fazu realizacije. U toj fazi potrebno je sprovoditi obuke i treninge za različite kategorije u društvu u sektorima pripreme, pisanja i sprovođenja projekata za fondove EU, kao i sprovođenje edukativnih seminara za građane o važnosti i značenju pojedinačnih politika koje se implementiraju kroz ovaj proces. Široka je mogućnost kadra sa ovog

studijskog programa u ovoj oblasti zasnovana na njegovom višegodišnjem radu na analizi funkcionisanja EU i njenih institucija, na ekspertskim angažovanjima na pisanju i sprovođenju projekata iz različitih oblasti koji su finansirani od strane EU, kreiranju i sprovođenju modela obuka i treniniga kako za studente tako i za građane, zaposlene u privatnom i javnom sektoru i civilnom društvu.

2.2. Socijalna politika i socijalni rad

Studijski program za socijalnu politiku i socijalni rad na Fakultetu političkih nauka od momenta svog osnivanja insistira na polivalentnim obrazovnim profilima iz oblasti društveno-humanističkih nauka sa izraženom istraživačkom komponentom. U sklopu nastavnog plana i programa dominiraju predmeti iz naučne oblasti socijalne politike i nauke o socijalnom radu. Takođe, zbog suštinske prirode Fakulteta političkih nauka, prisutni su nastavni kursevi iz šire politikološke oblasti. Na kraju, nastavni kursevi poput statistike, empirijskih istraživanja, istraživanja u socijalom radu, metodologije društvenih nauka prisutni u nastavnom planu i programu podstiču kod studenata, pa i nastavnog osoblja, tendenciju prema aktivnim angažmanima na tržištu rada.

Svršeni studenti studijskog programa za socijalnu politiku i socijalni rad imaju širok dijapazon mogućnosti zapošljavanja u javnom, a sve više i u privatnom sektoru. Najveći broj diplomiranih socijalnih radnika-politikologa se zapošljava: u centrima za socijalni rad, ustanovama za smeštaj korisnika socijalne i dječje zaštite, savetovalištim za mlade, za brak i porodicu, u ustanovama i službama za stara lica, u ustanovama i službama zdravstvene delatnosti, u institucijama državne uprave i lokalne samouprave, u službama i ustanovama za zapošljavanje, itd.

Takođe, studijski program za socijalnu politiku i socijalni rad namijenjen je svima koji su zainteresovani za obrazovanje u delatnostima koje se odnose na: savetodavno preventivni rad (u školama, psihološkim savetovalištim, radnim organizacijama), organizovanje socijalnih akcija (u lokalnoj zajednici), vođenje socio-terapijskih klubova (klubovi za mlade, domovi za stara lica, zdravstvene službe, službe za bolesti zavisnosti), rad na vođenju slučaja (sa korisnicima u centrima za socijalni rad), vođenje grupnog rada (zdravstvene službe, službe za bolesti zavisnosti, civilni sektor), građanski aktivizam (široko područje civilnog društva).

Socijalni izazovi i rizici u savremenom društvu nameću potrebu za kontinuiranim praćenjem trendova u društvenoj stvarnosti. Takva dinamika uzrokuje neophodnost razvoja fleksibilnih pristupa u procesu obrazovanja stručnih kadrova u oblasti socijalne politike i socijalnog rada. Migracije, socio-demografski trendovi starenja stanovništva, izbjeglištvo, bolesti zavisnosti, novo siromaštvo, nezaposlenost mladih, samo su neki od svakodnevnih izazova za koje se na studijskom programu za socijalnu politiku i socijalni rad pripremaju sadašnji studenti.

Budućnost studijskog programa za socijalnu politiku i socijalni rad osim u navedenim profilima prepoznatim na tržištu rada kretaće u pravcu afirmacije socijalnog preduzetništva i menadžmenta u socijalnom radu.

2.3. *Medijske studije i novinarstvo*

Studijski program Medijske studije i novinarstvo osnovan je sa ciljem pružanja kvalitetnog akademskog obrazovanja budućim novinarima i komunikolozima. Program je koncipiran na takav način da studenti stiču opšte obrazovanje, stručno teorijsko znanje i praksu u različitim vrstama medija (štampani, online i elektronski mediji).

Studijski program konstantno prati promijene na medijskom tržištu koje se dešavaju usljed brzog razvoja tehnologije, te se svake godine 20 odsto nastavnog plana i programa mijenja sa ciljem što kvalitetnije obuke i pripreme studenata za rad u medijima. Evidentno je da se novinar u današnjim okolnostima pretvorio u "one-man-band" i mora biti odlično upoznat sa konvergencijom tehnologije i konvergencijom novinarskog sadržaja da bi mogao odgovoriti zahtjevima poslodavaca na savremenom tržištu. Tehnologija je uticala ne samo na način izvještavanja i sve češću primjenu fleš novinarstva, već budući novinari moraju znati kako da iskoriste prednosti tehnologije prilikom pronalaženja izvora na društvenim mrežama i prezentovanja podataka kroz data novinarstvo. Imajući u vidu navedene činjenice, jedan od ciljeva studijskog programa je nabavka savremene opreme za buduće novinare, koji bi se mogli osposobiti za rad u medijima ne samo kroz postojeću praksu, već i vježbe i vannastavnu aktivnost na samom Fakultetu.

Globalna ekonomska kriza odrazila se na same medije kroz zatvaranje dopisništva, otpuštanje novinara i gašenje medija, te je prije tri godine studijski program Novinarstvo preimenovan u Medijske studije i novinarstvo. Kroz ovu promijenu diplomiranim studentima su date šire mogućnosti zaposlenja, odnosno studijski program više ne obrazuje isključivo novinare, već i komunikologe, medijske analitičare, kao i PR-menadžere, koji mogu raditi u javnim institucijama, privatnim kompanijama, nevladinim organizacijama, itd. Cilj studijskog programa u skorijoj budućnosti je pružiti studentima mogućnost sticanja praktičnog iskustva ne samo u oblasti novinarstva, već i u oblasti odnosa s javnošću. Dosadašnja saradnja sa medijima, tačnije četiri dnevna lista i sedam portala bila je izuzetno uspješna, a sa pojedinim medijima poput lista *Dan* saradnja se realizuje tokom cijele godine.

U studijskoj 2016/17. godini potpisan je Sporazum o akademskoj saradnji sa Fakultetom za društvene vede, koji će rezultirati kroz dvije godine dvojnimi diplomama na nivou mastera. To znači da će studenti koji provedu jedan semestar na Fakultetu za društvene vede steći diplomu matičnog fakulteta i Univerziteta u Ljubljani. Osim domaćeg kadra, stručno znanje studentima prenose regionalni predavači i eksperti prvenstveno iz Slovenije i Srbije, a kroz vannastavnu aktivnost, tačnije seminare i radionice međunarodnih organizacija, medija i nevladinog sektora studenti se mogu dodatno edukovati. Na primjer, studenti su kroz projekat u kojem je učestvovao FPN zajedno sa NVO 35 mm i Sindikatom medija Crne Gore "Do-investigative journalism, Discover media literacy" stekli praktično iskustvo iz oblasti istraživačkog novinarstva radeći na pričama koje su objavljene u štampanim listovima *Vijesti* i *Dan*. Ovo je primjer

dobre prakse u pogledu saradnje akademske zajednice i civilnog društva. U 2020. godini Fakultet će učestvovati u još jednom projektu sa pomenutim nevladinim organizacijama.

U skorijoj budućnosti planirano je jačanje kadrovskih kapaciteta na studijskom programu i stvaranje uslova za izbor mladih kolega u prvo akademsko zvanje, kao i za izbor još dva saradnika u nastavi. Na tom putu neophodna je podrška Uprave Fakulteta i Univerziteta.

3. NAUKA I ISTRAŽIVANJE I MEĐUNARODNA SARADNJA

Nastavni i saradnički kadar na studijskom programu **Politikologija-međunarodni odnosi** je u stalnom procesu istraživanja i sprovođenja analiza u različitim oblastima. Širok spektar takvih istraživanja, koja se mogu koristiti kao osnova za koncipiranje državnih politika u oblastima međunarodne saradnje, boljeg pozicioniranja u međunarodnim organizacijama, kreiranja javnih politika, oblikovanja strategija, programa i akcionih planova, obuhvata: istraživanja iz oblasti funkcionisanja izbornih sistema, konstruisanje prijedloga za izmjene zakonodavnih okvira, analiza iz oblasti političkog ponašanja, psihologije politike, političke teorije, korišćenje novih principa u istraživanjima međunarodnih odnosa, kao i pojave novih fenomena u međunarodnim odnosima i politikama bezbjednosti, korišćenje novih istraživačkih koncepata u analizi problema savremenog doba, kreiranje analiza konkretnih izazova u oblastima istraživanja moći država, uticaja i novih tendencija u oblasti javne diplomatije i bezbjednosti država.

Na ovom studijskom programu realnost predstavlja sprovođenje interdisciplinarnih i naučnih istraživanja u saradnji sa međunarodnim partnerima (kao odgovor na aktuelne političke i društvene izazove), kao i sprovođenje primijenjenih naučnih istraživanja u interakciji s državnim institucijama i društvenim akterima (kao odgovor na specifične probleme), kandidovanje za EU finansiranje i veće projekte, internacionalizacija naučno-istraživačkog rada i studija, ponuda programa na engleskom-jeziku (Joint program), njegovanje kritičke analize i tumačenja aktuelnih političkih i društvenih dešavanja kroz različite oblike izdavaštva, javne debate, panel diskusija i konferencija.

U okviru ovog studijskog programa nastavni i saradnički kadar imaju značajno iskustvo u oblasti kreiranja i publikovanja naučno-istraživačkog rada i načina funkcionisanja naučnih časopisa. Značajan prostor za angažovanje ostaje u jačanju postojećih kapaciteta za izdavačku djelatnost Fakulteta političkih nauka u formi naučnog časopisa koji bi ispunio vakuum kada je u pitanju izdavaštvo ovog tipa u Crnoj Gori. Jaki bilateralni odnosi sa ustanovama visokog obrazovanja u susjedstvu, širem regionu i Evropi omogućavaju odlične osnove za izdavaštvo regionalnog tipa kroz umrežavanje i sačinjavanje internacionalnog uređivačkog i rukovodećeg tima i organizovanje naučnih konferencija.

Dominantan istraživački fokus **u oblasti socijalne politike i socijalnog rada** usmjeren je na socijalne reforme, socijalne probleme, socijalne rizike, društvene devijacije i sve ostale procese i pojave koje imaju uticaja na aspekte društvenog života čovjeka. Siromaštvo, migracije, nezaposlenost, socio-demografski trendovi samo su neki

od fenomena ili istraživačkih izazova zanimljivih u socijalnoj politici i socijalnom radu. Stečena znanja iz oblasti sociologije, socijalne politike, socijalnog rad, psihologije, prava, predstavljaju dobru podlogu da se u procesima istraživanja prepoznaju konkretni socijalni konteksti od značaja za predmet istraživanja.

Promjenljivost istraživačkih pristupa socijalnim pojavama ogledala se u njegovim različitim karakteristikama u zavisnosti od konkretnog vremenskog konteksta i pređenih stupnjeva razvoja društva. Savremeni socijalni rizici i izazovi nameću i savremene odnosno multidimenzionalne istraživačke pristupe. Naravno, povećano interesovanje javnosti za probleme koje tretiraju socijalna politika i socijalni rad nametnuli su i pojačanu društvenu odgovornost za angažman u istraživačkim projektima od javnog značaja.

U prethodnom periodu studijski program za socijalnu politiku i socijalni rad aktivno je preko svog osoblja učestvovao u nizu istraživačkih projekata na nacionalnom nivou. Posebno izazovni istraživački angažmani odnosili su se na: reforme sistema socijalne i dječje zaštite Crne Gore, istraživanja socijalnih devijacija na prostoru Crne Gore, tržište rada i politike zapošljavanje, izazove migracionih procesa, decentralizaciju socijalnih usluga, socijalni rad u zajednici, socijalno stanovanje, socio-demografski fenomen starosti, itd. Produkti tih istraživačkih poduhvata vidljivi su u monografijama, naučnim i stručnim radovima nastavnog i saradničkog osoblja, kao i u vidu konkretnih rezultata koji su doprinijeli unapređenju djelatnosti socijalne politike i socijalnog rada u Crnoj Gori. Aktivni angažmani na polju kreiranja strategija, akcionih planova, pravilnika u cilju podspješivanja socijalnih reformi u planu su i u narednim godinama razvoja Studijskog programa za socijalnu politiku i socijalni rad.

Godinama unazad Fakultet političkih nauka preko studijskog programa za socijalnu politiku i socijalni rad razvija saradnju sa resornim ministarstvima, javnim institucijama i organizacijama kao i subjektima civilnog društva. Takav pristup u razvoju visokog obrazovanja omogućio je integrisanu praksu u nastavnim planovima i programima, kao i razmjenu stručnog osoblja koje kroz različite vidove angažovanja prenosi praktična znanja studenstskoj populaciji. Neposrednijom saradnjom sa stručnim licima i profesionalcima iz javnog i civilnog sektora stvorena je dobra osnova za buduću djelatnost u naučno-istraživačkim poduhvatima.

Studijski program za **medijske studije i novinarstvo** uspostavio je odličnu saradnju sa brojnim štampanim, elektronskim i online medijima, međunarodnim organizacijama SEEMO, OSCE, Kancelarijom Savjeta Evrope u Beogradu i nevladinim sektorom sa kojima učestvuje u projektima. Saradnja u oblasti organizacije naučnih konferencija, seminara i radionica planirana je sa Agencijom za elektronske medije i organizacijom SEEMO, koja poslednjih sedam godina finansira odlazak studenata na godišnje konferencije u regionu i inostranstvu na kojima se okupljaju medijski eksperti iz cijelog svijeta.

Planirano je osnaživanje saradnje sa akademskom zajednicom u regionu kroz učešće u projektima. Studijski program je aplicirao na različite konkurse sa projektima koje je osmislio sa Fakultetom za društvene vede Univerziteta u Ljubljani, Fakultetom političkih nauka u Sarajevu i Sveučilištem Sjever iz Hrvatske. Studijski program je dio EJTA (European Journalism Training Association) i kroz pomenutu organizaciju se povezuje sa akademskom zajednicom širom svijeta i radi na stručnom usavršavanju akademskog osoblja i unaprijeđenju nastavnog plana i programa.

Već početkom 2020. godine planirano je osnivanje Centra za medijska istraživanja i trening, koji će se baviti monitoringom medija oslanjajući se na naučne metode poput kvalitativno-kvantitativne analize sadržaja, fokus grupe i polustrukturirane intervjuje. Koristeći navedene metode akademsko osoblje će na osnovu analize medija pratiti stepen poštovanja profesionalnih i etičkih standarda sa posebnim fokusom na portale i metamedije. Centar će se baviti izučavanjem tema koje imaju praktičnu primjenu na tržištu, kao i treninzima iz oblasti medijske pismenosti, istraživačkog novinarstva, poštovanja ljudskih prava u medijima, prepoznavanja različitih vrsta informacijskih poremećaja, itd. Rezultati istraživanja će u saradnji sa akademskim osobljem iz regiona biti publikovana u relevantnim naučnim časopisima indeksiranim u međunarodnim bazama. Centar će imati važnu ulogu u edukaciji studenata za naučno istraživački rad, odnosno monitoring medija, što se za sada odvija kroz projekte na predmetima TV novinarstvo i Novinarska etika. Osim toga, Centar bi kroz istraživanja ukazivao na trendove i kršenje etičkih standarda u online medijima, čime bi mogao uticati na medijsku scenu. U rad Centra biće uključeno akademsko osoblje angažovano na matičnom fakultetu, eksperti iz regiona, međunarodne organizacije i studenti završnih godina na osnovnim studijama, kao i studenti magistarskih i doktorskih studija.

Od momenta osnivanja Fakultet političkih nauka se trudio da uspostavi **saradnju sa univerzitetima u regionu** koja se ogledala u razmjeni akademskog osoblja, odnosno angažovanju gostujućih predavača iz Srbije i Hrvatske. Nastavni kadar iz regiona imao je važnu ulogu u stasavanju akademskog kadra iz redova saradnika u nastavi.

Danas je Fakultet političkih nauka usmjeren na saradnju sa univerzitetima širom svijeta u cilju pružanja studentima dvojnih diploma ili joint degree na nivou magistarskih studija. Na studijskom programu Medijske studije i novinarstvo počeo je proces rada na dvojnim diplomama sa Fakultetom za društvene vede Univerze u Ljubljani, dok se na studijskom programu Politikologija-Međunarodni odnosi u okviru POSIG-a zajedno sa univerzitetima u Austriji, Sloveniji, Srbiji, Makedoniji, Albaniji i Kosovu radi na uspostavljanju zajedničkog joint master programa (Joint MA in Political Science: Integration and Governance) koji bi bio finansiran kroz projekat.

Cilj Fakulteta je da u naredne dvije godine ponudimo studentima makar jedan joint ili double degree program.

Fakultet političkih nauka se izdvaja među univerzitetskim jedinicama po broju studenata koji koriste CEEPUS i Erasmus programe u cilju stručnog usavršavanja. Na primjer, u ljetnjem semestru studijske 2018/19. godine devet studenata je bilo na razmjeni u Austriji, Poljskoj, Njemačkoj, Slovačkoj, Sloveniji i Hrvatskoj. Veći broj studenata aplicira za stipendije kroz CEEPUS programe, pa je cilj Fakulteta popularizovati Erasmus program i kroz bolju informisanost podstaći studente da apliciraju za stipendije kroz pomenuti program. Za sada mali broj akademskog i administrativnog osoblja koristi Erasmus programe radi teaching i training mobility, te je stoga cilj, između ostalog, motivisati i zaposlene da se stručno usavršavaju i razmjenjuju iskustvo.

Fakultet političkih nauka koristi sve mogućnosti za uspostavljanje saradnje sa univerzitetima širom svijeta. Jedan od načina je teaching mobility dolazećeg akademskog osoblja koji otvara mogućnosti umrežavanja kroz različite oblike saradnje. Takođe,

imajući u vidu da će na Fakultetu političkih nauka biti osnovana dva centra (Centar za javne politike i Centar za medijska istraživanja i trening) imamo za cilj da koristeći prednosti Euraxess (Evropski istraživački prostor) ojačamo istraživački kapacitet Fakulteta političkih nauka, ali ujedno obezbjedimo vidljivost našeg akademskog osoblja u cilju unaprijeđenja saradnje sa drugim univerzitetima i rada na projektima.

CILJ 1. Jačanje postojećih kapaciteta za naučno istraživački rad i međunarodnu saradnju

Aktivnost	Pokazatelj	Resursi	Odgovornost	Vrijeme	Rizici
A1.1. Obnavljanje rada naučnog časopisa Civis	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ažuriran i proširen sastav uređivačkog odbora ▪ Izrađen koncept časopisa u skladu sa savremenim tokovima u nauci ▪ Indeksiran u najmanje jednoj međunarodnoj naučnoj bazi 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fakultet političkih nauka ▪ Univerzitet Crne Gore ▪ Partnerstva 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vijeće ▪ Prodekani ▪ Rukovodioci studijskih programa ▪ Nastavno osoblje 	do 2024.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ograničenost finansijskih sredstava ▪ Složeni zahtjevi za indeksiranje
A1.2. Jačanje naučno-istraživačkih resursa na Fakultetu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Otvaranje makar jedne baze naučnih radova 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fakultet političkih nauka ▪ Univerzitet Crne Gore ▪ Partnerstva 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vijeće 	do 2021.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ograničenost finansijskih sredstava
A1.3. Podsticanje izrade istraživački orijentisanih radova	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Izrađeno najmanje 5 istraživački orijentisanih radova (na nivou master i doktorskih studija) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fakultet političkih nauka 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Profesori 	do 2024.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nizak stepen motivisanosti studenata za ovakve teme
A1.4. Jačanje kapaciteta za rad Centra za društvena istraživanja	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Otvoren rad Centra za praksu studenata ▪ Najmanje jedno istraživanje relevantnih društvenih pojava do kraja isteka ove strategije ▪ Uključeni doktorandi u rad Centra 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fakultet političkih nauka ▪ Partnerstva sa javnim i privatnim sektorom 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Centar za društvena istraživanja ▪ Vijeće 	do 2024.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zainteresovanost na niskom nivou subjekata iz javnog i privatnog sektora za angažovanje Centra
A1.5. Pokretanje Centra za Javne politike	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uključivanje u rad centra istraživača iz oblasti javnih politika; ▪ Uspostavljanje neposredne saradnje sa istraživačkim 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fakultet političkih nauka ▪ Partnerstva sa javnim i 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Centar za javne politike ▪ Vijeće ▪ Studijski programi 	do 2024.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zainteresovanost i motivisanost istraživača van Fakulteta ▪ Finansijski resursi

	centrima drugih univerzitetskih jedinica; <ul style="list-style-type: none"> ▪ Uključivanje studenata magistarskih i doktorskih studija u rad centra. ▪ Najamnije jedno istraživanje do isteka perioda planiranog strategijom 	privatnim sektorom			<ul style="list-style-type: none"> ▪ Administrativni kapaciteti ▪ Postojanje određenog broja privatnih kompanija na tržištu iz iste ili slične oblasti
A1.6. Učestvovanje u naučno-istraživačkim projektima	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Partnerstvo u najmanje jednom međunarodnom naučnom projektu 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fakultet političkih nauka Univerzitet Crne Gore 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prodekani ▪ Rukovodioci studijskih programa ▪ Naučno osoblje 	do 2024.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedovoljnost ljudskih i prostornih kapaciteta sa sprovođenjem većih projekata
A1.7. Podsticanje organizovanja naučnih događaja na Fakultetu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizovan najmanje jedan naučni događaj godišnje (konferencija, tribine, panel diskusije, debate) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fakultet političkih nauka Univerzitet Crne Gore ▪ Partnerstva 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vijeće ▪ Dekan ▪ Prodekani ▪ Rukovodioci studijskih programa ▪ Studentske organizacije (MAPSS, Vijeće studenata) 	Kontinuirano do 2024.	
A1.8. Jačanje naučno-istraživačkih kapaciteta studenata	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Organizovanje obuka za studente iz različitih oblasti – najmanje jedna u toku semestra (pisanje projekata, strateško planiranje, dizajn javnih politika itd.) ▪ Uključenost relevantnih subjekata iz javnog i privatnog sektora u nastavni proces – održano makar jedno predavanje po semestru na svakom studijskom programu ▪ Potpisana najmanje 4 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fakultet političkih nauka ▪ Partnerstva sa javnim i privatnim sektorom 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vijeće ▪ Profesori ▪ Rukovodioci studijskih programa ▪ Studentske organizacije (MAPSS, Vijeće studenata) 	Kontinuirano do 2024.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zainteresovanost studenata za dodatni rad ▪ Ograničenost resursa partnera

	<p>memoranduma o saradnji između Fakulteta i relevantnih institucija</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Pokrenut rad Centra ▪ Održane najmanje 2 obuke za relevantne grupe u prvoj godini funkcionisanja ▪ Ostale aktivnosti iz korpusa rada Centra sprovoditi u kontinuitetu (treninzi, monitoring medija, analiza) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fakultet političkih nauka 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vijeće ▪ Rukovodilac studijskog programa 	Početkom 2020.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Manjak motiva studenata za uključenoost u proces monitoringa i analize medija ▪ Postojanje određenog broja privatnih kompanija na tržištu iz iste ili slične oblasti
<p>A 1.9. Osnivanje Centra za medijska istraživanja i trening</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ostvarene najmanje 2 mobilnosti po godini sprovođenja strategije 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fakultet političkih nauka 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Profesori ▪ Saradnici ▪ Rukovodioci ▪ Vijeće ▪ Sekretar fakulteta ▪ Studentska služba 	Kontinuirano do 2024.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ograničeni ljudski kapaciteti koji mogu raditi kao zamjena osobama u programima mobilnosti (i za administrativne i za nastavne aktivnosti)
<p>A 1.10 Podsticanje mobilnosti akademskog i administrativnog osoblja kroz programe mobilnosti</p>					

CILJ 2. Unapređenje saradnje Fakulteta i Okruženja

Aktivnost	Pokazatelj	Resursi	Odgovornost	Vrijeme	Rizici
<p>A2.1. Stimulisanje saradnje sa javnim sektorom</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Konkretna aktivnost na polju realizacije studentskih praksi; ▪ Prisustvo stručnih kadrova i eksperata iz javnog sektora u realizaciji nastavnih i vannastavnih aktivnosti; ▪ Angažovanost nastavnog osoblja u projektima od javnog značaja. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fakultet političkih nauka ▪ Univerzitet Crne Gore 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vijeće ▪ Prodekani ▪ Rukovodioci studijskih programa ▪ Nastavno osoblje ▪ Administrativnog osoblje 	<p>do 2024.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ograničenost finansijskih sredstava; ▪ Spore administrativne procedure; ▪ Limitiranost broja nastavnog osoblja; ▪ Opterećenost postojećih administrativnih kapaciteta fakulteta.
<p>A2.2. Unapređenje saradnje sa međunarodnim organizacijama i organizacijama civilnog društva</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Učešće studenata u aktivnostima međunarodnih organizacija i nevladinih organizacija; ▪ Promocije edukativnih programa od značaja za nastavne oblasti FPN-a; ▪ Partnerstvo u najmanje tri projekta na polju unapređenja osnovnih, magistarskih i doktorskih studija. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fakultet političkih nauka ▪ Univerzitet Crne Gore ▪ Partnerstva 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vijeće ▪ Prodekani ▪ Rukovodioci studijskih programa ▪ Nastavno osoblje ▪ Administrativno osoblje 	<p>do 2024.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ograničenost finansijskih sredstava; ▪ Spore administrativne procedure; ▪ Limitiranost broja nastavnog osoblja; ▪ Opterećenost postojećih administrativnih kapaciteta fakulteta. ▪ Motivisanost međunarodnih organizacija i nevladinih organizacija.
<p>A2.3. Afirmacija saradnje sa privrednim sektorom</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Potpisivanje memoranduma o saradnji sa akterima u privredi; ▪ Broj realizovanih studentskih stipendija; ▪ Gostovanja uglednih privrednika i privrednih subjekata u aktivnostima na Fakultetu; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fakultet političkih nauka ▪ Univerzitet Crne Gore ▪ Partnerstva 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vijeće ▪ Prodekani ▪ Rukovodioci studijskih programa ▪ Nastavno osoblje ▪ Administrativno osoblje 	<p>do 2024.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ograničenost finansijskih sredstava; ▪ Spore administrativne procedure; ▪ Limitiranost broja nastavnog osoblja; ▪ Motivisanost privrednika za neposredniju

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Partnerstvo u makar jednom privrednom projektu. 				<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opterećenost postojećih administrativnih kapaciteta fakulteta.
A2.4. Stavljanje u funkciju rada Alumni kluba Fakulteta političkih nauka	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Povezivanje bivših studenata Fakulteta i sadašnje studentske populacije; ▪ Participacija u prenošenju karijernih iskustava; ▪ Organizacija dobrotvornih i donatorskih večeri; 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fakultet političkih nauka ▪ Partnerstva sa javnim i privatnim sektorom 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nastavno osoblje ▪ Studentke organizacije ▪ Stručno osoblje Karijernog centra UCG 	do 2024.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zainteresovanost bivših studenata; ▪ Motivisanost sadašnjih studenata usljed opterećenosti nastavnim sadržajima
A2.5. Unapređenje saradnje sa Karijernim centrom Univerziteta Crne Gore	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Broj organizovanih edukativnih radionica za studente; ▪ Učešće studenata na programima razvoja karijera; ▪ Najmanje jedan zajednički projekat na polju unapređenja razvoja karijera mladih. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fakultet političkih nauka ▪ Univerzitet Crne Gore ▪ Karijerni centar UCG 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prodekani ▪ Rukovodioci studijskih programa 	do 2024.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Motivisanost sadašnjih studenata usljed opterećenosti nastavnim sadržajima
A2.6. Osnivanje kluba za socijalno preduzetništvo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Administrativna inicijativa prema rukovodećim organima FPN-a i Univerziteta Crne Gore; ▪ Broj uključenih studenata osnovnih i posle diplomskih studija; ▪ Broj socijalnih preduzetnika uključenih u rad kluba; ▪ Participacija Resornog ministarstva rada i socijalnog staranja; ▪ Akcioni plan za razvoj socijalnog preduzetništva u Crnoj Gori. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fakultet političkih nauka ▪ Univerzitet Crne Gore ▪ Direktorat za socijalnu i dječju zaštitu Ministarstva rad i socijalnog staranja Crne Gore 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prodekani ▪ Nastavno osoblje ▪ Stručni saradnici 	do 2024.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nerazvijenost ideje socijalnog preduzetništva u Crnoj Gori; ▪ Motivisanost studenata; ▪ Sporost administrativnih procedura.
A2.6.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Administrativna inicijativa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fakultet 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prodekani 	do 2024.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nedovoljnost

<p>Oznaživanje saradnje sa medijima</p>	<p>prema medijima</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Saradnja sa medijima postignuta kroz potpisivanje memoranduma o saradnji i ugovora o realizaciji praktične nastave van Univerziteta Crne Gore ▪ Realizacija zajedničkih projekata Fakulteta i medija 	<p>političkih nauka</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Partnerstva sa medijima 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rukovodioci studijskih programa ▪ Profesori 	<p>prostornih kapaciteta sa sprovedenije većih projekata u okviru saradnje sa medijima</p>
---	---	---	--	--